

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Ko Hai ‘a Sīsū? — Ha Fakalotu mo ha Lotu · Ngaahi Konga Tohitapu KJV mo e Ngaahi Fika ‘a Strong

KO HA LOTU FAKALĀNGILANGI PEA MO HA LOTU · POKIPOKI, HOATĀ, MO PŌ ‘I HONO ‘AO

Ko Hai 'a Sisu — Ha Fononga Fakalaka 'i he Tohi Tapu, mei he Senesi ki he Fakahā

TALATEU

Na‘e ‘alu atu ‘ae ako ko e Foundation ‘i he Tohitapu kotoa ‘o tali ‘ae fehu‘i ‘e taha. Ko e fehu‘i ko ia, ko hai ‘a Sisu? Ko e tokoni fakalotu ko ‘eni ki he tokotaha kuo ne fanongo ki he tali ko ia. ‘Oku ‘ikai ko ha tokotaha pē ‘a Sisu ke ako ki ai. Ko ha tokotaha ia ke ‘alu mo ia ‘i he ‘aho kotoa taha, ‘ae pongipongi, ‘ae ho‘atā, mo e efiafi (Sāme 55:17).

POONI — KUMI VAVE MAI KIATE AU

A. Lea Fakatātā 8:17 ‘Oku ou ‘ofa kiate kinautolu ‘oku ‘ofa kiate au; pea ‘e ma‘u au ‘ekinautolu ‘oku kumi tōtōaki kiate au. [H7836 shachar ■]

‘OKU OU ‘OFA KIATE KINAUTOLU ‘OKU ‘OFA KIATE AU + PEA ‘E MA‘U AU ‘EKINAUTOLU ‘OKU KUMI TŌTŌAKI KIATE AU.

B. Tangilāulau 3:22 Ko e me‘a ‘i he ‘alo‘ofa ‘a Sihova ‘oku ‘ikai te tau ‘auha, koe‘uhi ‘oku ‘ikai ke ngata ‘ene manava‘ofa. [H7356 racham ■] [H2617 chesed ■] (23) ‘Oku fo‘ou ia ‘i he pongipongi kotoa pē, ‘oku lahi ho‘o angatonu.

‘OKU ‘IKAI KE NGATA ‘A E ‘ALO‘OFA ‘A SIHOVA + ‘OKU ‘IKAI KE MOVETE ‘ENE MANAVA‘OFA → FO‘OU ‘I HE POTONGOFUA KOTOA + ‘OKU LAHI ‘AUPITO HO‘O ANGATONU.

C. ‘Isaia 9:2 Ko e kakai na‘e ‘a‘eva ‘i he po‘uli kuo mamata ki he maama lahi: ko kinautolu na‘e nofo ‘i he fonua ‘oe ‘ata ‘oe mate, kuo ulo kiate kinautolu ‘ae maama. [H5050 nagahh ■] [H216 owr ■]

KO E KAKAI NA‘E ‘A‘EVA ‘I HE PO‘ULI KUO MAMATA KI HE MAAMA LAHI → KUO ULO KIATE KINAUTOLU ‘AE MAAMA.

(Ko ‘eku ngaahi fakakaupau fakafo‘ituitui — ‘i he pongipongi ni, fetaulaki mo Sīsū ‘i he te‘eki ai ke ke fetaulaki mo e ‘aho, ‘o hangē ko ‘ene tu‘u hake ‘i he te‘eki ai ke maama ke lotu (Maake 1:35). ‘Oku pehē ‘e Mātiu ko e maama lahi na‘e ulo ki he kakai ko Sīsū ia (Mātiu 4:16). Kumi kiate ia ‘i he pongipongi ta‘u, pea te ke ‘ilo ia.)

NOON — PEA ‘I HE HO‘ATĀ TE U LOTU AI

A. Saame 55:17 ‘I he efiafi, mo e pongipongi, mo e ho‘atā, te u lotu, mo tangi le‘o lahi: pea te ne ongo‘i hoku le‘o. [H6672 tsohar ■]

‘I HE EFIAFI, MO E PONGIPONGI, MO E HO‘ATĀ, TE U LOTU → PEA TE NE ONGO‘I HOKU LE‘O.

B. Mātiu 1:23 “Vakai, ‘e faitama ‘ae tāupo‘ou, pea ‘e fā‘ele‘i ‘ae tama, pea ‘e ui hono huafa, ko ‘Imanuela:” ko hono ‘uhinga “Ko e ‘Otua ‘iate kitautolu.” **[G1694 Emmanouel ■]**

TE NAU UI HONO HUAFA KO EMANUELA = KO E ‘OTUA MO KITAUTOLU.

C. Mātiu 28:18 Pea ha‘u ‘a Sisu ‘o lea kiate kinautolu, ‘o pehē, “Kuo tuku kiate au ‘ae mālohi kotoa pē ‘i he langi mo māmani. **[G4930 sunteleia ■]** **[G1849 exousia ■]** (19) Ko ia ke ‘alu ‘akimoutolu, ‘o fakalotu‘i ‘ae ngaahi pule‘anga kotoa pē, ‘o papitaiso ‘akinautolu ‘i he huafa ‘oe Tamai, mo e ‘Alo, mo e Laumālie Mā‘oni‘oni: (20) ‘O akonaki atu kiate kinautolu ke nau tokanga ki he ngaahi me‘a kotoa pē ‘aia kuo u fekau kiate kimoutolu: pea vakai, ‘oku ou ‘iate kimoutolu ma‘uaipē, ‘o a‘u ki he ngata‘anga ‘o māmani.” ‘Emeni.

KUO TUKU KIATE AU ‘AE MĀLOHI KOTOA PĒ ‘I HE LANGI MO MĀMANI → VAKAI, ‘OKU OU ‘IATE KIMOUTOLU ‘I HE TAIMI KOTOA PĒ, ‘O A‘U KI HE NGATA‘ANGA ‘O MĀMANI.

D. Lea Fakatātā 18:10 Ko e fale mā‘olunga mo mālohi ‘ae huafa ‘o Sihova: ‘oku hola ki ai ‘ae mā‘oni‘oni, ‘o ne mo‘ui ai. **[H7682 sagab ■]** **[H4026 migdal ■]** **[H8034 shem ■]**

KO E FALE MĀ‘OLUNGA MO MĀLOHI ‘AE HUAFA ‘O SIHOVA → ‘OKU HOLA KI AI ‘AE MĀ‘ONI‘ONI, ‘O NE MO‘UI AI.

(Ko e ngaahi fakakaukau fakafo‘ituitui ‘a‘aku — ‘i he ho‘atā, lotu ha lotu nounou ‘i he potu ‘oku ke tu‘u ai, hangē ko ia na‘e lotu ai ‘a Pita ‘i he tu‘a fale angamaheni ‘i ha houa angamaheni (Ngāue 10:9). ‘Oku ‘uhinga ‘a e hingoa ko ‘Imanueli ko e ‘Otua mo kitautolu, ko ia ‘oku ‘i ai ‘a Sīsū mo koe ‘i he lotolotonga ‘o e ngāue (Mātiu 28:20). Ko e huafa ‘o e ‘Eiki ko ha fu‘u taua mālohi, pea ko e lotu nounou ko e founga ia ‘o e lele atu ki ai (Palovepi 18:10).)

PŌ — FAKALAULAULOTO ‘I HE AHO MO HE PŌ

A. Siosiuā 1:8 Ko e tohi ni ‘oe fono ke ‘oua na‘a mahu‘i ia mei ho ngutu: ka ke fakalaulauloto ki ai ‘i he ‘aho mo e pō, koe‘uhi ke ke tokanga ‘o fai ‘o fakatatau ki he me‘a kotoa pē kuo tohi ‘i ai: he ko ia te ke ngaohi ke monū‘ia ai ho hala, pea ke toki fai fakapotopoto ai. **[H1897 hagh ■]**

KA KE FAKALAULAULOTO KI AI ‘I HE ‘AHO MO E PŌ → HE KO IA TE KE NGAOHI KE MONŪ‘IA AI HO HALA.

B. Saame 121:2 ‘Oku ha‘u hoku tokoni meia Sihova, ‘aia ne ne ngaohi ‘ae langi mo māmani. **[H5123 nuwm ■]** **[H8104 shamar ■]** (3) ‘E ‘ikai tuku ‘e ia ke hiki ho va‘e: ko ia ‘oku ne tauhi koe ‘e ‘ikai tulemohe ia. (4) Vakai, ko ia ‘oku ne tauhi ‘a ‘Isileli ‘e ‘ikai te ne tulemohe pe mohe.

‘OKU HA‘U HOKU TOKONI MEIA SIHOVA → KO IA ‘OKU NE TAUHI ‘A ‘ISILELI ‘E ‘IKAI TE NE TULEMOHE PE MOHE.

C. Sione 15:5 “Ko au ko e vaine, ko e ngaahi va‘a ‘akimoutolu: ko ia ‘oku nofo ‘iate au, mo au ‘iate ia, ko ia ia ‘e fua lahi: ka māvae mo au, ‘e ‘ikai te mou fa‘a fai ha me‘a. **[G3306 meno ■]** **[G288 ampelos ■]**

KO AU KO E VAINE, KO E NGAOHI VA‘A ‘AKIMOUTOLU + KO IA ‘OKU NOFO ‘IATE AU KO IA IA ‘E FUA LAHI.

D. Kolose 1:27 ‘Akinautolu ‘oku finangalo ‘ae ‘Otua ke fakahā ki ai ‘ae koloa ‘oe lelei lahi ‘oe me‘a fakalilolilo ni ki he kakai Senitaile: ko Kalaisi ‘iate kimoutolu, ko e ‘amanaki lelei ki he hakeaki‘i: **[G1680 elpis ■]** **[G3466 musterion ■]**

KO E FAKALILOILO KO ENI = KO KALAI SI ‘IATE KIMOUTOLU, KO E ‘AMANAKI ‘O E LANGILANGI.

(Ko ‘eku ngaahi fakakaukau fakafo‘ituitui — he pō ni, tuku hifo ‘a e ‘aho ni ‘i he ‘ao ‘o e ‘Otua, he ko ia ‘oku ne tauhi koe ‘e ‘ikai ke ne mohe (Sāme 121:4). ‘Oku ‘ikai ke ngāue ha va‘a ‘i he po‘uli, ko ia ‘i he pō ni ke ke nofo pē ‘o fakama‘u kia Sīsū, ‘a ia ‘oku ui ko e fu‘u vaine, ‘a e ‘akau mo‘ui (Sione 15:5). ‘Oku nofo‘ia koe ‘e Kalaisi, ko e ‘amanaki ‘o e nāunau, ko ia ke ke tokoto ‘i he melino, pea mohe (Kolose 1:27, Sāme 4:8).)

KO E FOLOFOLA KE FUFUU ‘I LOTO

Hepelū 13:8 Ko Sisu Kalaisi ‘oku tatau ‘i he ‘aneafi, mo e ‘aho ni, pea ta‘engata.

KO SISU KALAI SI ‘OKU TATAU ‘I HE ‘ANEAFI, MO E ‘AHO NI, PEA TA‘ENGATA.

FAKAKAUKAU FAKA‘OSI

1 Tesalonaika 5:16 Fiefia ma‘uaipē. **[G89 adialeiptos ■]** (17) Lotu ta‘etuku. (18) Fakafeta‘i ‘i he me‘a kotoa pē: he ko e finangalo ia ‘oe ‘Otua ‘ia Kalaisi Sisu kiate kimoutolu.

FIEFIA MA‘UAIPĒ + LOTU TA‘ETUKU + ‘I HE ME‘A KOTOA PĒ FAKAFETA‘I.

Pongipongi, ho'atā, mo e po'uli 'oku 'ikai ko e 'a'ahi 'e tolu ki ha muli. Ko e 'aho katoa 'e taha ia 'oku nofo mo e Sisu tatau pē. Ko e Sisu na'e fakamaama koe 'i he pongipongi 'oku ne tu'u ofi kiate koe 'i he ho'atā. 'Oku ne tauhi koe 'i he lotu pō. Ko Sisu Kalaisi 'oku tatau pē 'aneafi, mo e 'aho ni, mo ta'engata (Hepelu 13:8). Ko ia ke lotu ta'etuku, 'i he 'aho kotoa (1 Tesalonaika 5:17).

APLIKASI 'O E 'AHO NI

1. 'I he pongipongi ni, ki mu'a pea ke kai, ke ke lau le'o lahi 'a e ngaahi veesi 'o e pongipongi tu'o taha. Pea hili ia, fakafeta'i ki he 'Otua ki ha 'aloofa 'e taha 'oku fo'ou 'i he pongipongi ni (Tangilaulau 3:23).
2. 'I he ho'atā, tuku ho'o ngāue 'i ha miniti 'e ua. Lotu ha lotu nounou 'i he potu 'oku ke tu'u ai, koe'uhi 'oku 'iate koe 'a e 'Otua 'i he potu ko ia (Mātiu 1:23).
3. He pō ni, ki mu'a ke ke mohe, lea'aki ki mu'a 'a e veesi malolo 'o a'u ki ho'o lava 'o lea'aki ia 'i he tāpuni ho mata ('Hepelu 13:8).
4. He pō ni, 'oka ke ka tokoto hifo, fakafeta'i ki he 'Otua koe'uhi ko ia 'oku tauhi koe 'e 'ikai mohe (Sāme 121:4).

KO E LOTU

'Eiki ko 'eku Tamai 'oku 'i Hēvani, 'oku ou ha'u kiate koe 'i he huafa 'o Sīsū ko ho 'Alo. 'Oku ou kumi kiate koe 'i he pongipongi ni. Kuo ke talamai koe'uhi ko kinautolu 'oku nau kumi kiate koe 'i he pongipongi te nau 'ilo'i koe. Ko ho'o 'alo'ofa 'oku fo'ou 'i he pongipongi ni. 'Oku 'ikai ke ngata ho'o manava'ofa. 'Oku lahi ho'o faitotonu. Na'aku 'alu 'i he fakapo'uli, pea kuo ulo ho'o maama lahi kiate au. 'I he ho'atā te u lotu, pea te ke fanongo ki hoku le'o. Mālō 'ia ko Sīsū ko 'Īmanuela, 'a e 'Otua mo kitautolu. Kuo tala'ofa 'a Sīsū ke 'iate au ma'u ai pē, 'o a'u ki he ngata'anga 'o māmani. Ko ho huafa ko e taua mālohi. 'I he 'aho ni te u lele ki ho huafa, pea te u fakahaofi ai. 'I he poō te u manatu'i ho'o folofola 'i hoku mohenga. 'Oku ou fakafeta'i koe'uhi 'oku ke tauhi au, pea 'oku 'ikai ke ke tulemohe pe mohe. Tokoni au ke u nofo'ia 'a Sīsū ko e vaine, koe'uhi 'oua 'a Sīsū 'oku 'ikai ha me'a te u lava ke fai. Mālō 'ia ko e me'a fakapulipuli kuo ke fakahā ni, ko Kalaisi 'iate au, ko e 'amanaki 'o e nāunau. Tauhi au ke 'oua na'a u hoko ko e vevela lahi. Tauhi ke tolonga 'a 'eku 'ofa kiate koe, 'i he pongipongi, ho'atā, mo e poō. Tokoni au ke u kātaki 'o a'u ki he ngata'anga, koe'uhi ke u mo'ui ai. 'Oku teuteu 'e Sīsū ha potu ma'aku, pea te ne toe ha'u. Tuku au ke 'ilo'i 'oku ou le'o mo teuteu. Ko eni 'oku ou tokoto au 'i he nonga mo e mohe, he ko koe pē, 'Eiki, 'oku ke ngaohi au ke u nofo fiamālie. 'Emeni.

PĀ FAKA'OSI

Sione 14:2 'I he fale 'o 'eku Tamai 'oku ai 'ae ngaahi nofo'anga 'oku lahi: ka ne 'ikai, pehē kuo u tala ia kiate kimoutolu. 'Oku ou 'alu ke teuteu ha potu mo'omoutolu. **[G5117 topos ■] [G3438 mone ■]** (3) Pea kapau teu 'alu, 'o teuteu ha potu mo'omoutolu, te u toe ha'u, 'o ma'u 'akimoutolu kiate au; koe'uhi ko e potu te u 'i ai, te mou 'i ai foki.

'I HE FALE 'O 'EKU TAMAI 'OKU AI 'AE NGAHI NOFO'ANGA 'OKU LAHI → 'OKU OU 'ALU KE TEUTEU HA POTU MO'OMOUTOLU → TE U TOE HA'U, 'O 'OMI KIMOUTOLU KIATE AU.

(Ko 'eku ngaahi fakakaukau fakafo'ituitui — fanongo ki he potu 'oku ngata ai 'ae 'aho kotoa. 'Oku fakatu'unga 'ae lea ki he ngaahi nofo'anga, mone (G3438, ko ha nofo'anga), 'i he tefito tatau mo e meno (G3306, ke nofo ma'u), ko ia 'oku teuteu'i ai 'e he tokotaha 'oku ke nofo ai 'i ai he poōni ni ha feitu'u te ke nofo ai mo ia (Sione 14:3). Ko e 'aho ne ke 'eva fakataha ai mo Sisu ko ha 'aho ia 'e taha 'o e mo'ui 'e 'ikai ke ngata.)

LEA MĀHINO FAKAKALESI

“Emanueli” — G1694 Emmanuel — 'Otua mo kitautolu
ko e hingoa 'o Sīsū 'oku hoko ia ko e fakamatala kotoa

“**mālohi**” — **G1849 exousia** — mafai, ivi, totonu

Kuo foaki 'ae mafai kotoa pē 'i he langi mo māmani kia Sisu

“**ngata'anga**” — **G4930 sunteleia** — Faka'osinga, ngata'anga katoa

Ko Sīsū 'oku nofoa'i ma'u pe hono kakai 'o a'u atu ki hono ngata'anga kakato 'o māmani

“**Vaine**” — **G288 ampelos** — koe fu'u vaine

Ko Sisu 'oku ui ko e fue, ko e 'akau mo'ui 'oku fafanga 'ae va'a kotoa pē 'oku hoko fakataha mo ia

“**Oku nofo**” — **G3306 meno** — ke nofo, ke tolonga, ke nofo ai, ke hokohoko atu

'Oku mo'ui pē 'ae va'a 'i he'ene kei pipiki ki he vaine.

“**mysitele**” — **G3466 musterion** — ha me'a fufū, ko ha me'a na'e fufū 'i mu'a ka kuo fakahā ni

'oku 'i ai ha me'a lilo kuo fakahā ni 'e he 'Otua ko Kalaisi 'iate koe

“**'amanaki**” — **G1680 elpis** — 'Amanaki, falala

Ko e 'amanaki 'i he Tohitapu ko ha 'amanekina fakapapau ia, kae 'ikai ko ha holi noa

“**Tuku**” — **G89 adialeiptos** — 'o ta'etu'utu'uni, 'o ta'ehanoafā

Ko e lotu 'oku fai ma'u pē 'i he 'aho kotoa ta'e fakatuku

“**ngaahi nofo'anga**” — **G3438 mone** — ha nofo, ha nofo'anga, ha potu nofo'anga

Ko e mone 'oku tupu mei he tefito'i lea tatau mo e meno, ko ia ko e feitu'u 'oku teuteu'i 'e Sisu ko ha feitu'u ke nofo ai.

“**toko'i**” — **G5117 topos** — he feitu'u, ha potu, ha feitu'u

'Oku 'alu 'a Sisu ke teuteu ha potu mo'oni ma'ana kakai

NGAAHI LEA MĀHU'INGA FAKAHEPELŪ

“**vave**” — **H7836 shachar** — ke kumi vave, ke kumi he pongipongi hengihengi

Ko e tokotaha 'oku kumi kia Sisu 'i he hengihengi 'oku ne ma'u 'a e tala'ofa ke ne ma'u ia.

“**'alo'ofa**” — **H2617 chesed** — 'Ofa, 'aloa'ia, ongo'i 'ofa

Ko e ngaahi 'alo'ofa 'a Sihova 'oku ne ta'ofi ai kitautolu mei he 'auha.

“**Tokanga**” — **H7356 racham** — Manava'ofa, 'alo'ofa fakaongongofua

'Oku 'ikai ke mole 'a e ngaahi manavaofa 'a e 'Otua, pea 'oku toe fakafo'ou ia 'i he hopo hake 'a e la'aa kotoa pe.

“**maama**” — **H216 owr** — malama, ko e malama 'o e 'aho

Ko e maama lahi 'o e pongipongi ko ha tokotaha ia.

“**napunga**” — **H5050 nagahh** — ke ulo, ke fai maama

Na'e 'ikai tatali 'ae maama ki he kakai, ka na'e ulo 'ae maama kiate kinautolu

“**Ho'atā**” — **H6672 tsohar** — malama tu'o ua, ho'atā, ho'atā mo'oni

Ko e houa ngingila taha 'o e 'aho ko e houa lotu foki ia.

“**hingoa**” — **H8034 shem** — ko ha hingoa, ko ha faka'ilonga fakamanatu

Ko e huafa 'o Sihova ko ha hūfanga malu ia ke hola ki ai 'i ha houa pē.

“**Taua**” — **H4026 migdal** — ko ha taua

Ko e taua ko ha feitu'u mālohi mo mā'olunga 'oku malu ai.

“**fakalelei**” — **H7682 sagab** — ke fokotu'u ki 'olunga, ke malu

Ko e tokotaha 'oku lele ki he huafa 'oku hiki hake ia ke mama'o mei he tu'utāmaki.

“**fakalaulauloto**” — **H1897 haghah** — ke ngungutu, ke fifili, ke fakalaulauloto

'oku lea fakatokilalo 'a e folofola 'a e 'Otua, 'i he 'aho mo e pō.

“**Fai tauhi**” — **H8104 shamar** — ke tauhi, ke le'ohi, ke le'o

'Oku le'ohi 'e he 'Otua hono kakai lolotonga `enau mohe

“**Mohe**” — **H5123 nuwm** — ke mohe, ke fakamohemohe

'Oku 'ikai fakamohe pea 'oku 'ikai mohe 'a e Tauhi 'o 'Isileli.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Revised West Version (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).